NAÈIN OBAVLJANJA NAMAZA

Uzvišeni Allah je propisao pet namaza u toku jednog dana. To su sabah (fedžr), podne (zuhr), ikindija (asr), akšam (magrib) i jacija (iša'). U tekstu koji slijedi, pozabaviæemo se samo naèinom obavljanja namaza – od poèetnog tekbira do selama. No, prije toga, neophodno je objasniti uvjete koji se moraju ispuniti da bi se moglo pristupiti u namaz i da bi namaz bio ispravan.

Uvjeti za namaz

(šartovi namaza; *ar. šart, mn. šurūt – uvjet, uslov*)

PRVI UVJET ZA NAMAZ: èistoæa tijela, odjeæe i mjesta gdje se klanja.

Pod ovim se podrazumijeva da na tijelu, odjeæi i mjestu na kome se klanja nema tragova neèistoæe. Pod neèistoæom se ne misli na blato, zemlju, ulja i tome slièno nego, neèistoæom se smatra:

1. sve što izaðe na dva ljudska otvora. To je: izmet, mokraæa, mezija (sluz koja i kod muškarca i kod žene izlazi prilikom nadražaja), vedija (sluz, sekret prostate, koja se ponekad pojavljuje poslije napornog mokrenja). U vezi sperme postoji razilaženje meðu islamskim pravnicima, da li je neèista ili ne. Preferirajuæe mišljenje je da je èista. (v. djelo *Sahihu fikhi-s-sunne*, 1/75, autora Ebu Malika Kemala ibn es-Sejjida Salima)

2. mokraæa, balega i izmet svih životinja èije je meso zabranjeno jesti (svinja, pas, maèka i sl.),

3. krv (bilo ljudska, bilo životinjska),

4. gnoj,

5. ono što se povrati,

6. sve od uginulih (krepanih životinja) osim kože ako se uzme i uštavi i tako oèisti.

Alkohol ne spada u neèistoæu prema ispravnijem mišljenju islamskih uèenjaka. Ovo mišljenje zastupaju od savremenih uèenjaka šejh Ahmed Šakir i Muhammed Nasiruddin el-Albani. (pogledaj *Sahihu fikhi-s-sunne*, 1/76)

Dakle, ukoliko neka od navedenih stvari se naðe na tijelu, odjeæi i mjestu gdje se klanja, neophodno ju je ukloniti i oèistiti da bi namaz bio ispravan.

Posebno treba povesti raèuna o èišæenju iza velike i male nužde. Èišæenje se može vršiti kamenèiæima, papirom a najbolje je vodom, jer vodom se postiže potpuno èišæenje.

DRUGI UVJET ZA NAMAZ: uzeti abdest ili, ako je potrebno, okupati se.

ABDEST

Abdest je posebno pranje èistom vodom radi obavljanja namaza. Abdest se uzima ovako:

1. **Donese se namjera (nijjet) u srcu da æe se uzeti abdest**. Nijjet rijeèima nije potreban i nije potvrðeno izgovaranje nijjeta od strane Allahova Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, isto važi i za abdeske dove i uèenje sure El-Kadr nakon abdesta za što, takoðer, ne postoji dokaz u praksi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem.
2. **kaže se: *bismillāh*** (u ime Allaha),
3. **operu se šake do zglobova (tri puta)**,
4. **desnom rukom isperu se usta (tri puta)**. To se èini muækajuæi vodom po usnoj šupljini, a potom se voda ispljune.
5. **izaprati nos (tri puta)** tako što æe se voda iz desne ruke ušmrknuti i nakon toga izbaciti lijevom rukom.
6. **oprati lice (tri puta).** Licem se smatra sve od vrha èela (odakle je kosa nikla), pa do pod bradu i od uha do uha.
7. **oprati ruke do iza laktova (tri puta), prvo desnu pa onda lijevu.** Pranje ruku se vrši od vrhova prstiju, ukljuèujuæi i šake pa sve do iza laktova.
8. **potrati glavu od èela do zatiljka jedanput** (to se èini na taj naèin što se objema mokrim rukama potare kosa od èela do zatiljka) i **potaru se uši** u jednom potezu (time što se kažiprstom potare unutrašnjost ušne školjke, a palcem vanjska strana uha).
9. **oprati noge do iza èlanka (tri puta).** Opere se prvo desna pa lijeva noga s tim da se vodi raèuna da se opere i izmeðu nožnih prstiju.

I time je uzimanje abdesta završeno. Nije potrebno uèiti nikakve dove prije i u toku uzimanja abdesta osim bismille na poèetku. Lijepo je

nakon uzetog abdesta izgovoriti: Ešhedu en lā ilāhe illallāhu vahdehu lā šerike leh we ešhedu enne Muhammeden abduhū we resūluhū. (*Svjedoèim da nema boga osim Allaha, Njega Jedinog i svjedoèim da je Muhammed Njegov rob i poslanik.*)

Šta kvari abdest?

1. Sve što izaðe na dva otvora: mokraæa, mezija, vedija, izmet, puštanje vjetra (svejedno da li se puštanje vjetra èulo ili ne) i sperma (u sluèaju izlaska sperme je potrebno kupanje).

2. Duboki san.

3. Gubitak svijesti.

4. Krv koja istjeèe i gnoj u veæim kolièinama. Ukoliko bi se èovjek posjekao i pojavila se krv a ne razlije se preko rane, onda nije pokvaren abdest. A ako bi se razlila i poèela da teèe onda bi abdest bio pokvaren (iako u vezi ovoga postoji razilaženje među uèenjacima, i neki odabiru da je ispravnije da poticanje krvi ne kvari abdest, ipak je bolje obnoviti abdest). Cijeđenje bubuljice ne kvari abdest.

5. Povraæanje.

6. Dodirivanje spolnog organa dlanom ili prstima ruke.

7. Dodirivanje osobe suprotnog pola sa strašæu koja uzrokuje izlazak mezije. Ukoliko ne bi došlo do izlaska mezije onda abdest ne bi bio pokvaren, makar taj dodir bio sa strašæu.

GUSUL (KUPANJE)

Kupanje (gusul) je obavezno u sljedeæim sluèajevima:

1. Kada je osoba džunub (neèista). Osoba postaje džunub u sljedeæim sluèajevima:

a) prilikom spolnog odnosa kada se spolni organi dodirnu (bez obzira da li došlo do izlaska sperme ili ne).

b) prilikom polucije – izbacivanja sperme sa osjeæajem strasti bez obzira da li se to desilo u snu ili na javi, muškarcu ili ženi.

2. Nakon prestanka menstruacije (hajz; ar. *hajd, mehīd*) i postporoðajnog èišæenja (nifās) kod žene.

Da bi kupanje (gusul) bilo ispravno, potrebno je:

1. Nijjet.

2. Oprati usta i nos.

3. Oprati cijelo tijelo da nigdje suho ne ostane.

Ko ispoštuje ove tri stvari koje su farzovi gusula, takav je obavio kupanje propisno i oèistio se.

Naravno, gusul ima svoje sunnete kojih se pohvalno držati. U hadisima Allahovog Poslanika se prenosi kako se i na koji naèin on kupao. Zato je lijepo gusul obaviti na sljedeæi naèin:

- prouèiti bismillah,
- odluèiti da æe se kupati (nijjet),
- oprati šake tri puta,

- oprati spolni organ,
- uzeti abdest (u toku kojeg se izapiru usta i nos što je od farzova i sastavnih dijelova gusula) s tim da se pranje nogu može ostaviti za kraj,
- oprati glavu trljajuæi kosu da voda dopre do korijena kose (lijepo je to uèiniti tri puta a može i jedanput uz upotrebu šampona i sredstava za pranje),
- oprati cijelo tijelo da nigdje suho ne ostane, poèev od desnog pa lijevog ramena (lijepo je to uèiniti tri puta, a može i jedanput).

Šta je džunub osobi i ženi koja ima menstruaciju (hajz), zabranjeno?

1. Uèiti Kur'an,
2. Ulaziti u džamiju,
3. Klanjati,
4. Dodirivati Mushaf,
5. Ženi koja ima menstruaciju zabranjeno je i postiti.

TEJEMMUM (fiktivno èišæenje)

Tejemmum je formalno èišæenje zemljom (prahom) ili predmetima napravljenim od zemlje.

Tejemmum je propisan onome ko ostane bez vode i ko je, ni nakon traženja ne nađe da bi njome uzeo abdest ili gusul. Isto tako, tejemmum je propisan onome ko ima vodu, ali je zbog bolesti ili ne smije upotrijebiti, ili se boji da mu voda ne pogorša bolest, ili ne odgodi ozdravljenje. To isto važi i za onoga ko se ne može kretati i nema nikoga ko bi mu vodu dodao.

Kako se uzima tejemmum?

1. Uèiniti nijjet u srcu.

2. Dotaknuti dlanovima èistu zemlju ili predmet od zemlje (kamen, ciglu), dlanove otresemo i njima potaremo lice jedanput, kao da ga peremo.

3. Na isti naèin ponovo dotaknemo rukama zemlju, pa potaremo ruke do iza lakata jedanput, kao da ih peremo.

Šta kvari tejemmum?

1. Buduæi da je tejemmum zamjena za abdest ili gusul, sve što kvari abdest, kvari i tejemmum.

2. Tejemmum æe biti pokvaren onoj osobi koja je ostala bez vode kada ta dotièna osoba dođe do vode. Npr. èovjek klanja sa

tejemmumom a bio je džunub. Dođe voda, njegov tejemmum automatski prestaje važiti i on æe prekinuti namaz i okupati se.

JOŠ NEKE NAPOMENE U VEZI ABDESTA

Potiranje (mesh) po obuæi i zavoju

Mesh znaèi potiranje vlažnom rukom po neèemu, bila to obuæa ili zavoj. Ovdje se radi o olakšici koju je Allah dao, da se umjesto pranja potare (uèini mesh). Kada je u pitanju mesh po obuæi, to dobro dođe u zimskom periodu kada je hladno i kada je nezgodno prati noge. Prvo æemo pojasniti mesh po zavoju.

Ukoliko èovjek ima zavoj na ruci ili nekom drugom dijelu tijela koji se pere pri uzimanju abdesta ili gusula, on neæe skidati taj zavoj nego æe vlažnom rukom samo potrati po njemu.

Mesh (potiranje vlažnom rukom) po obuæi i èarapama

Mesh (potiranje) po obuæi se upražnjava umjesto pranja nogu.

Pod obuæom se podrazumijeva sve što pokriva nogu do èlanaka (raèunajuæi i èlanke). U to spadaju mestve (lahka kožna obuæa), duboke cipele, èizme.

Što se tièe èarapa, dozvoljeno je potirati po njima pod uslovom da su toliko debele da se ispod njih ne vidi koža (ne može se uzimati mesh po štrampicama). Ne uvjetuje se da budu debele da ne propuštaju vodu i tome slièno.

Uvjeti za mesh

Uvjeti za valjanost mesha po obuæi i onoga što ima status obuæe (èarape i sl.) su sljedeæi:

1. Da se obuju na noge dok je èovjek još pod abdestom. Dakle, èovjek uzme abdest, obuje obuæu (mestve, èarape i sl.) i od tog momenta svaki sljedeæi abdest ima pravo da uzima mesh, tj. da potire po obuæi.

2. Da je obuæa (mestve, èarape....) dovoljno duboka, tako da pokriva cijelu površinu nogu koja se pere prilikom uzimanja abdesta.

3. Da se obuæa poslije uzimanja mesha ne skida. Ako se skine, noge se moraju oprati. U suprotnom, abdest æe biti pokvaren.

4. Dužina trajanja mesha je dan i noæ za onoga ko je kod kuæe, dok je za musafira (putnika) tri dana i noæi. Na primjer, èovjek uzme abdest i obuje èarape. Od momenta gubljenja abdesta pa naredna 24 sata on ima pravo da prilikom svakog uzimanja abdesta ne pere noge, nego da potire po èarapama umjesto pranja nogu. Recimo, izgubi abdest danas u podne. Njegovo pravo uzimanja mesha traje do sutra u podne. Za putnika je taj rok duži – traje 72 sata.

Kako se uzima mesh (kako se èini potiranje)?

Mesh po obuæi se uzima tako da se mokrim rukama potare obuæa tako što æe se desnom rukom preæi od prstiju preko gornjeg dijela stopala do èlanaka. Desnom rukom se potire desna noga, a lijevom rukom lijeva noga.

TREÆI UVJET ZA NAMAZ: pokriti stidna mjesta (biti pristojno obuèen)

U namazu moraju biti pokriveni stidni dijelovi tijela. Stidno mjesto kod muškarca je sve od pupka do koljena (raèunajuæi i koljena), a kod žene cijelo tijelo osim lica i šaka. Kada je u pitanju odjeæa žene (i u namazu i van namaza), obaveza je pokriti sve osim lica i šaka (i stopala moraju biti pokrivena time što æe se obuti èarape), zatim odjeæa ne smije biti tijesna da se oslikavaju dijelovi tijela.

ÈETVRTI UVJET ZA NAMAZ: obaviti namaz u njegovom vremenu

Namaz nije ispravan ukoliko se klanja van njegovog vremena. Danas postoje vaktije gdje se taèno u minutu zna kad nastupa koje vrijeme namaza.

Vrijeme **sabah** namaza nastupa nastupom zore i traje do izlaska Sunca.

Podne nastupa kada Sunce pređe polovicu neba i traje do ikindije.

Ikindija nastupa kada sjena jednog predmeta postane onolika koliko i sami predmet ili dvaput duža, i traje do zalaska Sunca. Nije

dozvoljeno odgaðati ikindiju do tog vremena osim sa jakim razlogom (prespavljivanje, zaborav, povratak s puta...)

Akšam nastupa kada Sunce zaðe i traje do išèeznuæa crvenila na horizontu.

Poèetak **jacije** je išèeznuæe crvenila pa do zore. Treba voditi raèuna da se obavi do pola noæi. Nakon pola noæi nastupa vrijeme "darure" kada je dozvoljeno klanjati jaciju ali je pokuðeno. Pola noæi se raèuna polovica vremena od zalaska Sunca do nastupa zore.

Vremena u kojima je zabranjeno klanjati bilo kakav namaz su: dok Sunce izlazi pa dok ne odskoèi koliko jedno koplje (oko 45 min. poslije izlaska Sunca), dok je Sunce na polovici neba i za vrijeme dok Sunce zalazi.

PETI UVJET ZA NAMAZ: okrenuti se prema Kibli

Uvjet je da se osoba koja klanja okrene prema Kibli, tj. prema Mesdžidu-l-Haramu (Kabi) u Mekki, jer, ukoliko bi se okrenula prema nekoj drugoj strani, namaz joj ne bi bio ispravan.

Izuzetak od ovoga èine samo oni koji su u nemoguænosti da se iz straha, bolesti ili neèega sliènog okrenu prema Kabi. Isto tako, dozvoljeno je putniku da klanja u prevoznom sredstvu u pravcu u kome se prevozno sredstvo kreæe.

ŠESTI UVJET ZA NAMAZ: odluka (nijjet) koji æe se namaz klanjati

Nijjet (odluka) znaèi srcem odluèiti koji æe se namaz klanjati. Mjesto nijjeta je srce, i on se podrazumijeva uz bilo koje djelo. Nije ga potrebno izgovarati rijeèima. Izgovor nijjeta rijeèima je novotarija.

Ukoliko bi èovjek pristupio namazu tek onako, bez namjere u srcu da klanja, nego da se samo pregiba sa drugima, namaz mu ne bi bio ispravan. Ili, ukoliko bi stao da klanja podne, a u srcu ima namjeru da klanja akšam, namaz mu ne bi bio ispravan.

Nijjet je potrebno imati posebno za svaki namaz.

Ovo je bilo šest uvjeta za namaz. Sada æemo obraditi sami naèin obavljanja namaza.

Naèin obavljanja namaza

(uopšteno)

Na sljedeæi naèin se klanjaju dva rekata bilo kojeg namaza. Ukoliko ovo znamo, onda nam je lahko razujeti kako i na koji naèin se klanja bilo koji namaz.

Stati normalno, malo razmaknuti noge (maksimalno u širini ramena), okrenuti se prema Kibli, donijeti namjeru u srcu da æe se klanjati namaz, podignuti ruke ispruženih dlanova okrenutih prema Kibli u visini ramena ili ušiju i istovremeno izgovoriti:

ALLAHU EKBER (Allah je najveæi)1[1]

Zatim staviti desnu ruku na podlakticu lijeve ruke ispod prsa a iznad pupka. Pogled treba biti upravljen u mjesto sedžde (mjesto gdje æe se spustiti èelo u namazu).

Zatim prouèiti:

Subhāneke allāhumme we bihamdike we tebārekesmuke we te'ālā džedduke we lā ilāhe gajruke.

*(Slavljen neka si Ti, Allahu moj, Tebi prihvata svaka hvala. Uzvišeno je ime Tvoje, velièanstvena je tvoja velièina, osim Tebe drugog boga nema.)2**[2]***

Eūzu billāhi mine-š-šejtāni-r-radžīm.

*(Tražim zaštitu kod Allaha od šejtana prokletog.)3**[3]***

Bismillāhi-r-rahmāni-r-rahīm.

*(U ime Allaha, Svemilosnog, Samilosnog)4**[4]***

2[2] Ovo je "Subhaneke"

3[3] Ovo je "Euza" ili na arapskom "istiāza"

El-hamdu lillāhi rabbil ālemin. Er-rahmāni-r-rahīm. Māliki jewmi-d-dīn. Ijjāke na'budu we ijjake neste'īn. Ihdines-sirātal-mustekīm. Sirātallezine en'amte alejhim gajril magdūbi alejhim weled-dāllīn.

(Amin)

*(Hvala Allahu, Gospodaru svjetova. Svemilosnom, Samilosnom. Vladaru Dana Sudnjega. Samo Tebe obožavamo i samo od Tebe (Allahu) pomoœ tražimo. Uputi nas na Pravi Put. Na put onih kojima si dao svoje blagodati, a ne onih na koje se srdžba izlila niti onih koji su zalutali. (Amin)5**[5]***

Kul huwallāhu ehad. Allāhu-s-samed. Lem jelid we lem jūled. We lem jekun lehū kufuwen ehad.

*(Reci: On je Allah – Jedan. Allah je utoèište svakom. Nije rodio i rođen nije. I niko mu ravan nije.)6**[6]***

Ovo je "Bismilla"

5[5] Ovo je "Fatiha" (prva sura u Kur'anu). Spada u obavezni, sastavni dio namaza. Bez nje namaz nije ispravan.

6[6] Ovo je sura koja se uèi poslije Fatihe u namazu. Ovdje je navedena kao primjer sura El-Ihlas (ili Kul huwallahu ehad). Dovoljno je da èovjek zna samo jednu suru da bi mogao klanjati. Naravno, mogu se uèiti i druge sure ili ajeti koje èovjek zna.

Zatim se izgovori ALLAHU EKBER i uèini ono što se zove *rukū'*. To je pregibanje koje se izvodi na taj naèin da se èovjek pregne da svojim dlanovima dohvati koljena. Dlanovi se stave na koljena a prsti su razmaknuti. U toj poziciji se izgovori tri puta:

Subhāne rabbijel azim

(Slava Tebi, moj Uzvišeni Gospodaru)

Nakon toga se ispravi u stojeæi položaj, opuštenih ruku niza se i u tom položaju izgovori:

Semiallahu limen hamideh rabbenā we lekel hamd

(Allah èuo onoga ko Ga hvali. Gospodaru naš, Tebi pripada svaka hvala)

Onda se izgovori ALLAHU EKBER i ide se na *sedždu*. Sedžda se èini na taj naèin što se iz stojeæeg položaja prvo na tlo spuste koljena, pa ruke (laktovi moraju biti podignuti od tla), dlanovi su u visini ramena a zatim se lice stavi na zemlju gdje èelo i nos moraju doticati zemlju.

U tom položaju se izgovori tri puta:

Subhāne rabbijel e'alā

(*Slava mome Svevišnjem Gospodaru*)

Zatim se izgovori ALLAHU EKBER i ispravi u sjedeæi položaj gdje se sjedne na koljena. Lijepo je sjesti na lijevu nogu, a stopalo desne noge da bude uspravno sa podavijenim prstima prema Kibli (nije obavezno). Na tom sjedenju se malo smiri. Sunnet je u tom položaju izgovoriti: RABBIGFIRLI, RABBIGFIRLI. Zatim se opet izgovori ALLAHU EKBER i ide se na drugu sedždu i izgovori se tri puta:

Subhāne rabbijel e'alā

(*Slava mome Svevišnjem Gospodaru*)

(Napomena: Sve ovo do sad što smo opisali (stajanje, uèenje, ruku i dvije sedžde) naziva se ***rekat***. I ovo do sada je bio prvi rekat u namazu).

Zatim, sa druge sedžde, izgovarajuæi ALLAHU EKBER ustajemo na drugi rekat.

Na drugom rekatu se uèi:

Bismillāhi-r-rahmāni-r-rahīm.

El-hamdu lillāhi rabbil ālemin. Er-rahmāni-r-rahīm. Māliki jewmi-d-dīn. Ijjāke na'budu we ijjake neste'īn. Ihdines-sirātal-mustekīm. Sirātallezine en'amte alejhim gajril magdūbi alejhim weled-dāllīn.

(Amin)

Kul huwallāhu ehad. Allāhu-s-samed. Lem jelid we lem jūled. We lem jekun lehū kufuwen ehad.

Zatim se izgovori ALLAHU EKBER i uèini ono *rukū'* i dvije sedžde (kako je predhodno opisano).

(Napomena: ovim je završen drugi rekat)

Zatim se sa druge sedžde ispravi u sjedeæi položaj gdje se sjedne na koljena. Lijepo je sjesti na lijevu nogu, a stopalo desne noge da bude uspravno sa podavijenim prstima prema Kibli (nije obavezno). Ovaj položaj se naziva "sjedenje u namazu". Dlanovi se stave na stegna (iznad koljena) s tim da su prsti desne ruke sakupljeni, a kažiprst je ispružen i njime se pokazuje prema Kibli. Pogled je uperen prema tom kažiprstu ili ispred sebe u krilo.

U tom položaju se uèi Et-tehijatu:

Et-tehijjātu lillāhi wes-salewātu wet-tajjibātu. Es-selāmu alejke ejjuhen-nebijju we rahmetullāhi we berekātuh. Es-selāmu alejnā we alā ibādillahi-s-sālihīn. Ešhedu en lā ilāhe illallāh, we ešhedu enne Muhammeden abduhū we resūluhū

(Velièanje samo Allahu pripada, kao i moji namazi, moje dove i dobra djela. Neka je selam na tebe, o Vjerovjesnièe i Allahova milost i blagoslov. Neka je selam na nas i sve dobre Allahove robove.

Svjedoèim da nema boga osim Allaha i svjedoèim da je Muhammed Njegov rob i poslanik.)7[7]

Allāhumme salli alā Muhammedin we alā āli Muhammed kemā sallejte alā Ibrahīme we alā āli Ibrahīm, inneke hamīdun medžīd.

Allāhumme bārik alā Muhammedin we alā āli Muhammed kemā bārekte alā Ibrahīme we alā āli Ibrahīm, inneke hamīdun medžīd.

(Allahu moj, podari svoj mir i spas Muhammedu i porodici Muhammedovoj kao što si ga podario Ibrahimu i porodici Ibrahimovoj. Ti si Hvaljeni i Velièanstveni.

Allahu moj, blagoslovi Muhammeda i porodicu Muhammedovu kao što si blagoslovio Ibrahima i porodicu Ibrahimovu. Ti si Hvaljeni i Velièanstveni.)8[8]

Allāhumme innī eūzu bike min azābil kabri, we min azābi džehennem, we min fitnetil mahjā wel memāt, we min šerri fitnetil Mesīhi-d-Dedždžāl.

Ovo je "Et-tehijjatu"

8[8] Ovo su "Salavati"

(Allahu moj, utjeèem Ti se od kazne u kaburu, i od kazne džehennemske, i od iskušenja života i smrti, i od zla smutnje Mesiha Dedždžala.)9[9]

Nakon toga se preda selam, na naèin da se lice okrene prema desnom ramenu i izgovori:

Es-selāmu alejkum we rahmetullāh *(Mir vama i milost Allahova)*

Zatim se okrene lice prema lijevom ramenu i izgovori isto:

Es-selāmu alejkum we rahmetullāh *(Mir vama i milost Allahova)*

I time je namaz završen.

Dakle, ovo je bio opis dva rekata jednog namaza. Kada ovo znamo, onda nam je lahko obaviti bilo koji namaz.

Sabah-namaz ima dva rekata (farza), podne ima èetiri rekata, ikindija èetiri, akšam tri i jacija èetiri rekata.

Kako se klanja sabah-namaz?

9[9] Ovo je "Dova" (ima još dova koje su vjerodostojno prenesene od Allahovog Poslanika, a.s., da ih je uèio i koje se mogu uèiti, ali mi smo izabrali ovu).

Sabah-namaz ima dva rekata. Naèin obavljanja sabah-namaza je veæ opisan, s tim da se donese odluka (nijjet) da æe se klanjati sabah-namaz.

Kako se klanja akšam-namaz?

Akšam-namaz ima tri rekata. Klanja isto kao i sabah namaz, s tim da se poslije prouèenog Et-Tehijjatu ustaje na treæi rekat. Na treæem rekatu se uèi **Bismilla i Fatiha**. Zatim se uèini rukū', dvije sedžde i sjedne se, prouèi se **Et-Tehijjatu, Salavati i Dova** i preda se selam.

I time je završen akšam-namaz.

Kako se klanjaju podne, ikindija i jacija-namaz?

Ova tri namaza obraðujemo zajedno pošto se identièno obavljaju. Imaju po èetiri rekata. Klanja se sve kao i kod akšam namaza, samo što se nakon treæeg rekata ne sjeda nego se odmah ustaje na èetvrti rekat na kome se uèi **Bismilla i Fatiha**. Nakon toga slijedi posljednje sjedenje na kome se uèi **Et-Tehijjatu, Salavati i Dova** i preda se selam. I time se završen podne/ikindija/jacija-namaz.

Sažeti prikaz propisanih namaza:

SABAH (ima dva rekata)

1. rekat: Subhaneke, Euza, Bismilla, Fatiha i jedna sura

2. rekat: Bismilla, Fatiha i jedna sura

Sjedenje (tešehhud): Et-Tehijjatu, Salavati, Dova

Selam

PODNE (èetiri rekata)

1. rekat: Subhaneke, Euza, Bismilla, Fatiha i jedna sura

2. rekat: Bismilla, Fatiha i jedna sura

Sjedenje (tešehhud): Et-Tehijjatu

3. rekat: Bismilla, Fatiha

4. rekat: Bismilla, Fatiha

Sjedenje (tešehhud): Et-Tehijjatu, Salavati, Dova

Selam

IKINDIJA (èetiri rekata) – isto kao i podne

AKŠAM (tri rekata)

1. rekat: Subhaneke, Euza, Bismilla, Fatiha i jedna sura

2. rekat: Bismilla, Fatiha i jedna sura

Sjedenje (tešehhud): Et-Tehijjatu

3. rekat: Bismilla, Fatiha

Sjedenje (tešehhud): Et-Tehijjatu, Salavati, Dova

Selam

JACIJA (èetiri rekata) – isto kao i podne i ikindija

Dakle, ovo je bilo pojašnjenje propisanih namaza (farzova). Ovo je ono èime Allah zadužuje svakog muslimana. Sve drugo (dobrovoljni namazi, sunneti, zikrovi koji se uèe nakon propisanih namaza i dove) je na dobrovoljnoj bazi. Ako èovjek to bude izvršavao imaæe nagradu kod Allaha Uzvišenog, a ako na bude izvršavao neæe biti kažnjen.

Obavezni dijelovi namaza (ruknovi, ar. erkān, mn. od rukn)

Obavezni dijelovi namaza bez kojih namaz ne može biti ispravan su:

1. nijjet (namjera) koji biva u srcu,
2. stajanje (kijam), za onoga ko je u moguænosti,
3. poèetni tekbir (Allahu ekber),
4. uèenje Fatihe na svakom rekatu,
5. ruku' (pregibanje),
6. vraæanje sa ruku'a,
7. dvije sedžde,
8. sjedenje izmeðu dvije sedžde,
9. posljednje sjedenje i uèenje Et-Tehijjatu (tešehhud),

10. predavanje selama,

11. ta'dilu-l-erkan – smirenost pokreta u namazu, tj. da se sve namaske radnje obavljaju smireno i bez žurbe.